

17. Kotitalouslautakunnan toimisto

Yleistä. Kotitalouslautakunnan järjestämille kursseille osallistui v. 1973 kaikkiaan 3 338 henkilöä, muuhun toimintaan (havaintoesitykset, esitelmät, leikkuupalvelu ja kudenta) osallistui 6 203 henkilöä ja neuvontaa puhelimitse ja henkilökohtaisesti sai 8 619 henkilöä.

Lautakunnan toimistosta lähetettyjen kirjelmien luku oli 430 ja toimistoon saapuneiden 296. Laskuja hyväksyttiin 401.

Toimihenkilöt. Kotitalouslautakunnan palveluksessa oli kertomusvuonna vakinaisina: kotitalousneuvonnan tarkastaja, kuusi talousopettajaa, kotitalousneuvoja, neljä käsityöopettajaa sekä kolme käsityöneuvojaa. Toimistossa oli lisäksi 16 tuntiopettajaa sekä toimistonhoitaja.

Toimipaikat. Lautakunnan toimisto oli Fabianinkatu 32:ssa, jossa annettiin myös opetusta ja neuvontaa.

Opetus- ym. toiminta tapahtui 17 eri paikassa, nim. seitsemässä lautakunnan omassa opetushuoneistossa sekä seuraavien esikouppunkialueiden kansakouluissa: Etelä-Haaga, Pohjois-Haaga, Kannelmäki, Lauttasaari, Munkkiniemi, Pitäjänmäki, Puotinharju, Vesala, Vuosaari ja Yliskylä. Ruotsinkielinen opetus keskitettiin ruotsinkielisessä työväenopistossa sijaitsevaan opetuskeittiöön. Lautakunnan omia opetustiloja luovutettiin kansakoulujen ja nuorisotoimiston ym. käyttöön.

Toiminta. Ruokatalouden, käsitöiden ja kodinhoidon neuvontaa varten järjestettiin erilaisia kursseja, havaintoesityksiä, esitelmää ja puhelinpalvelua seuraavasti:

Talouskurssit	kursien lukumäärä	osallistujien määrä
— ruoanvalmistuskursseja	60	660
— erikoiskursseja	32	477
— voileipäkursseja	31	337
— leipomakursseja	25	181
— kursseja miehille	10	116
— havaintoesityksiä	101	2 173
	<u>Yhteensä</u>	<u>3 944</u>

Käsityökurssit	kursien lukumäärä	osallistujien määrä
— ompelukursseja	119	1 387
— hattukursseja	19	180
— leikkuupalvelua	—	3 680
— kutomista	—	350
	<u>Yhteensä</u>	<u>5 597</u>

Ruokatalousneuvontaa annettiin seuraavilla kursseilla: ruuanvalmistuskurssit, voileipä- ja pikkulämminkurssit, leipomiskurssit, kutsuruoka- ja jouluruokakurssit, nopeatekoiset ruuat ja »vihreä linja» — terveellistä

ruokaa. Ruuanvalmistuskurssit pidettiin eläkeläisille, koululaisille, miehille, nuorisokerholaisille, näkövammaisille, diabeetikoille, laihduttajille ja perhepäivähoitajille sekä kurssit ruuanvalmistuksessa ja kodinhoidossa työväenopiston kotiapulaispiirin oppilaille. Lisäksi pidettiin havaintokurssit lastentarhojen keittäjille sekä ruuanvalmistuskurssit työmaaruokaloiden emännille. Kurseilla opetettiin käytännön ruuanvalmistuksen lisäksi työvälineoppia, ostamista, ravintooppia ja suositeltavia työmenetelmiä.

Neuvoloissa oli esityksiä raskausajan ruokavaliosta.

Havaintoesityksiä annettiin mm. seuraavista aiheista: pakastaminen ja pakasteiden käyttö, teollisuuden valmiit ja puolivalmiit ruuat, eläkeiän ravinto, kevyt ruokavalio, salaattit, joulun ruokia, makkaraa eri muodoissa, pääsiäisruokia, iltapala vähällä vaivalla, kastikkeet, varhaisaamiainen, juustosta voimaa. Kahdessa opetuskeittiössä pidettiin havaintoesityksiä säännöllisesti noin kerran viikossa. Näissä tilaisuuksissa annettiin ajankohtaisia ruoka- ja leivontaohjeita ja esiteltiin markkinoilla olevien valmiiden ja puolivalmiiden tuotteiden käyttöä.

Pukuompelu- ja hattukurseilla opetettiin ompelemaan uutta ja korjaamaan vanhaa sekä käyttämään kaavoja. Leikkuu- ja ompelupalveluun liittyi kaksi sovitusta. Kangaspuiden lainaustoiminnassa annettiin käytön neu-

vontaa. Kangaspuissa kudottiin mattoja, raa-
nuja ja matkahuopia.

Puhelinneuvontaa annettiin toimistossa ja jonkin verran myös opetuskeittiöissä. Lautakunnan toimistoon tuli vuoden aikana 4 619 kyselyä ja opetuskeittiöihin noin 4 000 puhelua. Puhelimitse annettu kuluttajavalistus käsitti sekä ruokatalouteen että kodinhoitoon liittyviä asioita, kuten lattioiden hoito-, vaatteiden pesu- ja tahrojen poisto-ohjeita, dieettiohjeita, säilöntäohjeita jne. Kotitalouskoneiden ja laitteiden hankintaan ja käyttöön liittyviä asioita kyseltiin runsaasti. Lisäksi tiedusteltiin lautakunnan kurseista ja muusta toiminnasta.

Näyttelyt. Lautakunta osallistui yhteistyössä terveydenhoitoviraston, urheilu- ja ulkoluviraston sekä eräiden järjestöjen kanssa Maailman terveysjärjestön 25-vuotisjuhlanäyttelyyn »Syö ja liiku terveesti». Näyttely oli Pirkkolan urheilupuistossa avoinna huhtikuussa. Kotitalouslautakunnan opettajat neuvoivat kävijöille terveellisten eväiden valmistusta.

Kerhot. Kotitalouslautakunnalla oli kolme omaa kerhoa: Vallilan äitikerho, Torstai-kerho ja Käpylän kotitalouskerho. Näiden yhteinen jäsenmäärä oli 133.

Tulot ja menot. Tuloja oli kurssitoiminnasta 49 933 mk sekä vuokratuloja 2 552 mk ja muita tuloja 6 687 mk eli yht. 59 171 mk.

Menoja oli kertomusvuonna 717 458 mk.